

АЛГОРИТМ ДІЙ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИНИКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

(за рекомендаціями Міністерства надзвичайних ситуацій)

ПРАВИЛА ЕВАКУАЦІЇ у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога»

Для викладачів:

1.Евакуація здійснюється за відповідним звуковим сигналом, який активує адміністрація університету.

2.Зберігайте спокій та ліквідуйте причини виникнення паніки серед студентів. З цією метою не можна залишати студентів без нагляду.

3.Нагадайте студентам/здобувачам освіти про головну мету евакуації: їхня безпека та правила евакуації:

- уважно слухай викладача;
- не розмовляй;
- не біжи;
- не штовхайся;
- не повертайся.

4.Вишикуйте студентів в один ряд організовано та спокійно залиште аудиторію.

5.Перевірте безпечність маршруту для евакуації.

6.Під час евакуації можна об'єднати дві групи, й під час переміщення один викладач очолює колону, а інший завершує колону студентів двох груп.

7.Евакуацію здійснювати до певного визначеного місця до укриття.

8.Після прибуття до укриття, перевірте наявність усіх студентів за списком.

9.Залишайтеся зі своєю групою. Заборонено розходитися та ходити по укриттю.

10.Якщо небезпечні умови зникли, здійсніть зворотну евакуацію назад до аудиторії, дотримуючись тих самих правил.

Для студентів/здобувачів освіти:

Студент/здобувач освіти, прослухавши інформацію про необхідність евакуації повинен:

1.Не панікувати, зберігати спокій.

2.Взяти з собою найнеобхідніше (телефон, вода, тощо).

3.Виконувати розпорядження викладача.

4.Під керівництвом викладача організовано, спокійно і без паніки залишити клас.

5.Під час евакуації:

- не розмовляй – щоб чути викладача;
- не біжи – щоб не постраждати;
- не штовхайся – щоб не постраждали інші;
- не повертайся – щоб залишатися в безпеці;

6.В подальшому виконувати всі вказівки викладача.

7.Залишатися зі своєю групою. Заборонено розходитися та ходити по укриттю.

Якщо повітряна тривога трапилася дорогою до/із закладу освіти

- оберіть безпечний шлях до закладу освіти та у зворотному напрямку (тобто складіть своєрідний маршрут руху), далі оберіть укриття, які можна використовувати дорогою в разі сигналу повітряної тривоги;
- якщо немає можливості швидко дійти до закладу освіти або дому під час сигналу повітряної тривоги, прямуйте до визначеного укриття і перебувайте всередині укриття, а не біля його входу;
- не торкайтеся оголених електричних дротів, невідомих предметів, проговоріть правила мінної безпеки.

ДІЇ У РАЗІ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ

Законодавство визначає тероризм як суспільно небезпечну діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей чи погрози вчинення злочинних дій, щоб досягнути злочинних цілей.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій пропонує наступний порядок дій у разі терористичного акту:

- не торкайтеся у транспорті, житлових та громадських приміщеннях або на вулиці нічийних пакетів (сумок), не підпускайте до них інших. Повідомте про знахідку працівника поліції;
- у присутності терористів не виказуйте своє невдоволення, утримайтеся від різких рухів, лементу й стогонів;
- при погрозі застосування терористами зброї лягайте на живіт, захищаючи голову руками, якомога далі від вікон, зашкленених дверей, проходів, сходів;
- використовуйте будь-яку можливість для порятунку;
- якщо відбувся вибух – вживайте заходів щодо недопущення пожежі та паніки, надайте домедичну допомогу постраждалим;
- намагайтеся запам'ятати прикмети підозрілих людей і повідомте їх прибулим співробітникам спецслужб.

ДІЇ У РАЗІ ЗАХОПЛЕННЯ БУДІВЛІ

У Рекомендаціях щодо дій населення у разі загрози та виникнення вибуху, у тому числі тих, що виникли внаслідок терористичної діяльності, зазначаються дії, якщо ви опинились у будинку (приміщенні, території), захопленому терористами, але не були ними знайдені. У такій ситуації необхідно.

Якщо ви опинились у будинку (приміщенні, території), захопленому терористами, але не були ними знайдені:

- зберігати спокій та намагатись уникнути контакту з терористами;
- якомога тихіше повідомити правоохоронні органи про терористичну атаку, а також про своє місцез перебування;
- не палити;
- не наближатися до дверей та вікон;
- чітко виконувати інструкції та команди правоохоронців;
- сховати свої документи та візитні картки.

Пам'ятайте, що одразу після вашого повідомлення антитерористичними підрозділами буде вжито вичерпних заходів для збереження вашого життя та здоров'я.

ЕВАКУАЦІЯ З БУДІВЛІ

Евакуація з будівлі необхідна не лише під час пожежі, а й землетрусів, повеней та інших надзвичайних ситуацій, якщо будівля закладу освіти є небезпечною для людей, які там перебувають

Правила пожежної безпеки для навчальних закладів визначають, що під час проведення евакуації та гасіння пожежі необхідно:

- визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи та виходи до безпечної зони у найкоротший строк;
- ліквідувати умови, які сприяють виникненню паніки. З цією метою працівникам закладів та установ не можна залишати студентів без нагляду з моменту виявлення пожежі та до її ліквідації;
- евакуацію людей слід починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних із ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння. Студентів молодшого віку і хворих слід евакуювати в першу чергу;
- ретельно перевірити всі приміщення, щоб унеможливити перебування у небезпечній зоні студентів;
- виставляти пости безпеки на входах у будівлі, щоб унеможливити повернення студентів і працівників до будівлі, де виникла пожежа;
- у разі гасіння слід намагатися у першу чергу забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;
- щоб запобігти поширенню вогню, диму, слід утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також – від розбивання скла.

Правила евакуації для студентів:

- Не говори – щоб чути викладача
- Не біжи – щоб не постраждати
- Не штовхайся – щоб не постраждали інші
- Не повертайся – щоб залишатися в безпеці

Студентів також просять дотримуватися всіх вказівок викладачів та, у разі потреби, на прохання дорослих, допомогти іншим студентам евакуюватися. При прибутті до безпечної зони, не розходитися і залишатися разом із своєю групою.

Правила евакуації для викладачів (працівників):

Евакуація здійснюється за відповідним звуковим сигналом, який, у разі потреби, активує адміністрація або особа, яка виявила пожежу.

Нагадайте студентам про головну мету евакуації: їхня безпека та правила евакуації:

- не говори;
- не біжи;
- не штовхайся;
- не повертайся.
- Закрийте двері та вікна.
- Перевірте безпечність маршруту для евакуації.

Під час евакуації радять об'єднувати дві групи, й під час переміщення один викладач очолює колону, а інший завершує колону студентів двох груп.

Допоможіть студентам з інвалідністю.

Евакуація здійснюється до певного визначеного місця (місце для кожної групи визначається під час тренувальних навчань і не змінюється).

Після прибуття на визначене місце, перевірте наявність усіх студентів за списком.

Залишайтеся зі своєю групою і просіть студентів бути разом, бути усією групою разом, нікуди не розходитися.

Якщо небезпечні умови зникли, здійсніть зворотну евакуацію назад до аудиторій, дотримуючись тих самих правил.

ДІЇ ДЛЯ ЗАХИСТУ ВІД НАСИЛЬНИЦЬКОГО ВТОРГНЕННЯ ТА ЗАГРОЗИ МАСОВОГО НАСИЛЬСТВА

Періодично і в навчальних закладах виникають ситуації, у яких є загроза вторгнення або загроза масових насильницьких дій, де працівники закладу освіти ще можуть керувати ситуацією, хоча б частково, і повідомити про це силовим органам.

Ресурсний центр прав дитини пропонує рекомендації у разі загрози масових насильницьких дій та небезпеки:

Поради для керівництва навчального закладу:

- якщо є змога – подайте знак тривоги, але це не повинна бути пожежна сигналізація;
- слідкуйте за ситуацією і переоцінюйте її;
- будьте готові передати командування поліції або іншим силовим органам;
- повідомте всіх, коли небезпека зникла;
- після інциденту повідомте про обставини студентів та батьків.

Хочемо зазначити, що задля швидкого та оперативного розшуку злочинців, збереження таємниці слідства та інших моментів, варто своє повідомлення для батьків та медіа узгодити з представниками силових структур.

Поради для викладачів (працівників):

- попередьте інших, щоб вони негайно сховалися та забезпечили безпеку студентів.
- зберіть студентів всередині безпечного приміщення, якомога далі від загрози.
- закрийте і замкніть двері ключем (за можливістю). Перемістіть меблі, щоб заблокувати доступ від загрози, за наявності та змоги.
- у разі загрози стрілянини, всі мають швидко лягти на підлогу і за можливості накритися меблями, щоб не бути мішенню.
- вимкніть світло та всі пристрої, які можуть його подати.
- вимкніть усі пристрої, що видають звуки: мобільні телефони, радіоприймачі тощо.
- зберігайте тишу.
- тримайтеся якомога далі від дверей і вікон.
- залишайтеся спокійними, заспокоюйте тих, хто нервує.

Поради для студентів:

- пам'ятайте про правила: не говори; не біжи; не штовхайся; не повертайся;
- виконуйте вказівки працівників закладу освіти;

- зберігайте спокій та тишу;
- якщо є потреба, допоможіть заблокувати двері меблями.;
- головне: сховатися, впасти та накритися.

ДІЇ У РАЗІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ (СТРІЛЬБА, ВИБУХИ)

У разі проведення антитерористичної операції рекомендують:

- лягти на підлогу обличчям вниз, поклавши руки долонями на потилицю;
- чітко виконувати команди співробітників антитерористичного підрозділу уникаючи різких рухів.

ДІЇ У РАЗІ ПЕРЕСТРІЛКИ

Державна служба України з надзвичайних ситуацій пропонує наступні рекомендації у разі перестрілки.

Якщо стрілянина застала вас на вулиці, відразу ж лягте й озирніться, виберіть найближче укриття й проберіться до нього, не піднімаючись у повний зріст.

Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи або бордюри, канави.

Пам'ятайте, що автомобіль – не найкращий захист, тому що його метал тонкий, а пальне – вибухонебезпечне.

За першої нагоди сховайтеся у під'їзді будинку, підземному переході, дочекайтеся закінчення перестрілки;

За можливості повідомте про інцидент співробітників поліції;

Якщо в ході перестрілки ви перебуваєте у будинку, – укрийтеся у ванній кімнаті й лягте на підлогу, тому що перебувати у кімнаті небезпечно через можливість рикошету.

Перебуваючи в укритті, стежте за можливим початком пожежі. Якщо пожежа почалася, а стрілянина не припинилася, залиште квартиру й сховайтеся в під'їзді, далі від вікон.

ДІЇ У РАЗІ ЗАХОПЛЕННЯ ТРАНСПОРТУ

Державна служба України з надзвичайних ситуацій пропонує порядок дій у разі захоплення транспорту:

- якщо ви знаходитесь в захопленому літаку, автобусі – не привертайте до себе уваги терористів. Огляньте салон, визначте місця можливого укриття на випадок стрілянини;
- заспокойтеся, спробуйте відволіктися від того, що відбувається,
- зніміть ювелірні прикраси;
- не дивіться в очі терористам, не пересувайтеся по салону та не відкривайте сумки без їхнього дозволу;
- не реагуйте на провокаційну або зухвалу поведінку;
- жінкам у мініспідницях бажано прикрити ноги;
- якщо представники влади почнуть спробу штурму, – лягайте на підлогу між кріслами й залишайтеся там до закінчення штурму;
- після звільнення – негайно залиште транспорт (літак, автобус, поїзд тощо), тому що не виключена можливість його замінування терористами й вибуху парів бензину.

ДІЇ У РАЗІ ТЕЛЕФОННОГО ТЕРОРИЗМУ

Державна служба України з надзвичайних ситуацій надає наступні поради у випадку телефонного тероризму, який досить часто застосовується у нашій країні, зокрема у закладах освіти.

Якщо ви стали жертвою телефонного терориста:

- подзвоніть з іншого телефону (іншого мобільного чи від сусідів) оператору телефонного зв'язку (мобільного чи стаціонарного) і скажіть причину дзвінка, своє прізвище, адресу та номер свого телефону;
- намагайтеся затягнути розмову та записати її на диктофон чи дайте послухати свідкам (сусідам);
- одночасно, з розмовою і записом на диктофон, друга людина дзвонить з іншого телефону на вузол зв'язку, а потім у поліцію за телефоном 102 для термінового затримання того, хто телефонував;
- напишіть заяву начальнику відділення поліції, на території якого ви проживаєте, для прийняття необхідних заходів;
- поліція, за запитом на вузол зв'язку, отримає номер телефону, адресу, прізвище того, хто дзвонив, і буде вживати необхідних заходів.

ДІЇ У РАЗІ ПОЖЕЖІ

Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 15.08.2016р. № 974 визначається порядок дій у разі виникнення пожежі.

Керуючись ними, працівник закладу, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, різке підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном до найближчого пожежно-рятувального підрозділу (при цьому слід чітко назвати географічне місце об'єкта, місце виникнення пожежі, а також свою посаду та прізвище);
- залучити систему оповіщення людей про пожежу; розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації людей з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації;
- сповістити про пожежу керівника закладу або особу, що його заміщує;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними в закладі та установі засобами пожежогасіння.

Керівник закладу або особа, яка його заміщує, що прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

- перевірити, чи повідомлено пожежно-рятувальний підрозділ про виникнення пожежі;
- здійснювати керівництво евакуацією людей та гасінням пожежі до прибуття пожежно-рятувальних підрозділів. У разі загрози для життя людей негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили та засоби;
- організувати перевірку наявності всіх учасників навчально-виховного процесу, евакуйованих з будівлі, за списками та журналами обліку навчальних занять;

- виділити для зустрічі пожежно-рятувальних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел;
- перевірити включення в роботу системи протипожежного захисту;
- вилучити з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, не зайнятих евакуацією людей та ліквідацією пожежі;
- у разі потреби викликати до місця пожежі медичну та інші служби;
- припинити всі роботи, не пов'язані з заходами щодо ліквідації пожежі;
- організувати відключення мереж електро- і газопостачання, систем вентиляції та кондиціонування повітря і здійснення інших заходів, що сприяють запобіганню поширенню пожежі;
- організувати евакуацію матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити в разі потреби їх охорону;
- інформувати керівника пожежно-рятувального підрозділу про наявність людей у будівлі.

ЩО ПОВИНЕН РОБИТИ КОЖЕН ГРОМАДЯНИН У ВИПАДКУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ

У статті 21 Кодексу цивільного захисту України зазначається, що громадяни України зобов'язані:

- дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- дотримуватися заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушень виробничої та технологічної дисципліни, вимог екологічної безпеки, охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;
- вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дій у разі їх виникнення, надання домедичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту;
- повідомляти службі екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;
- у разі виникнення надзвичайної ситуації до прибуття аварійно-рятувальних підрозділів вживати заходів для рятування населення і майна;
- дотримуватися протиепідемічного, протиепізоотичного (епізоотія – інфекційні хвороби тварин) та протіепіфітотичного (епіфітотія-інфекційні хвороби рослин) режимів, режимів радіаційного захисту;
- виконувати правила пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на праві приватної власності, первинними засобами пожежогасіння, навчати дітей обережного поводження з вогнем.

Громадяни України мають право на:

- отримання інформації про надзвичайні ситуації або небезпечні події, що виникли або можуть виникнути, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі;
- забезпечення засобами колективного та індивідуального захисту та їх використання;
- звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту від надзвичайних ситуацій;
- участь у роботах із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у складі добровільних формувань цивільного захисту;

- отримання заробітної плати за роботу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у разі залучення до таких робіт згідно з трудовими договорами;
- соціальний захист та відшкодування відповідно до законодавства шкоди, заподіяної їхньому життю, здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій або проведення робіт із запобігання та ліквідації наслідків;
- медичну допомогу, соціально-психологічну підтримку та медико-психологічну реабілітацію у разі отримання фізичних і психологічних травм.

Поради педагогам, як комунікувати з студентами щодо безпеки:

- застерігайте учнів та студентів бути пильними й заохочуйте повідомляти про будь-які загрози або підозрілу поведінку;
- поділіться історіями запобігання терактів за повідомленнями учнів чи студентів;
- запевніть студентів, що їхні повідомлення будуть зберігатися конфіденційними та анонімними;
- покажіть учням та студентам різницю між балачками (доносом) і повідомленням відповідальної людини, коли є проблема небезпеки;
- попросіть студентів сприймати всі погрози серйозно, навіть ті, які робляться жартома;
- просіть повідомити про загрозу, інцидент або підозрілу поведінку, навіть якщо учні та студенти міркують, що інші про це вже знають;
- будьте в курсі загроз і постів, зроблених в онлайн-блогах і публікаціях у соціальних мережах.